

Strategický plán rozvoje města Mariánské Lázně pro období 2007 - 2015

Socioekonomická analýza

3.8. 2007

Zadavatel: **Město Mariánské Lázně**

Zpracovatel: **EC Consulting a.s.**

Obsah

1	Popis města Mariánské Lázně	3
1.1	Geografická poloha a přírodní podmínky	4
1.2	Historický vývoj města Mariánské Lázně	4
1.3	Postavení města v rámci České republiky a Karlovarského kraje	5
1.4	SWOT analýza	5
1.5	Stručné shrnutí kapitoly Sídlní struktura	5
2	Analýza současného stavu	6
2.1	Ekonomická základna a podnikání	6
2.1.1	Základní charakteristika	6
2.1.2	Podnikatelé ve městě Mariánské Lázně	6
2.1.3	Přehled organizací řízených a financovaných městem Mariánské Lázně	6
2.1.4	Cestovní ruch	7
2.1.5	Lázeňství	7
2.1.6	SWOT analýza	8
2.1.7	Stručné shrnutí kapitoly Ekonomická základna a podnikání	8
2.2	Lidský potenciál	9
2.2.1	Obyvatelstvo	9
2.2.2	Věková struktura obyvatelstva	9
2.2.3	Migrace obyvatelstva	9
2.2.4	Vzdělávání	9
2.2.4.1	Školství	9
2.2.4.2	Vzdělanostní struktura obyvatelstva	9
2.2.5	Trh práce a zaměstnanost	10
2.2.6	SWOT analýza	11
2.2.7	Stručné shrnutí kapitoly Lidský potenciál	11
2.3	Kvalita života	12
2.3.1	Zdravotnictví	12
2.3.2	Sociální péče	12
2.3.3	Bydlení	12
2.3.4	Kultura, sport a volný čas	13
2.3.5	Bezpečnost a kriminalita, prevence rizik	13
2.3.6	SWOT analýza	15
2.3.7	Stručné shrnutí kapitoly Kvalita života	15
2.4	Infrastruktura	16
2.4.1	Dopravní infrastruktura	16
2.4.1.1	Silniční a železniční doprava	16
2.4.1.2	Letecká doprava	16
2.4.2	Technická infrastruktura	16
2.4.3	Logistická infrastruktura	17
2.4.4	SWOT analýza	18
2.4.5	Stručné shrnutí kapitoly Infrastruktura	18
2.5	Životní prostředí	19
2.5.1	Životní prostředí, přírodní zdroje	19
2.5.2	SWOT analýza	20
2.5.3	Stručné shrnutí kapitoly Životní prostředí	20
3	Souhrnná SWOT analýza města Mariánské Lázně	21
4	Problémové okruhy města Mariánské Lázně	22
5	Seznam použitých zkratk	23
Příloha č. 1 Socioekonomické analýzy - Tabulkové vstupy		

1 Popis města Mariánské Lázně

Město Mariánské Lázně je druhým největším lázeňským městem v České republice, s velkým bohatstvím minerálních pramenů a přírodních léčivých zdrojů. Mariánské Lázně mají velmi příznivé životní prostředí, čisté a zdravé ovzduší a velké plochy parků a sadů.

Území města je možné rozdělit do dvou základních částí. První část tvoří lázeňské centrum města, ve kterém jsou integrovány aktivity a infrastruktura související s primárními lázeňskými aktivitami. Tato část má již značně omezené územní rozvojové možnosti. Druhou částí je území sloužící pro běžný život občanů města a obsahuje základní občanskou infrastrukturu sloužící především stálým obyvatelům, ale i návštěvníkům města Mariánské Lázně. Z hlediska územního rozvoje má tato oblast značný potenciál.

Město Mariánské Lázně je světově proslulé především kvůli nalezištím minerálních vod. Na nevelké ploše města vyvěrá na čtyřicet pramenů a v okolí jejich přes sto. Minerální vody slouží k pitným kúram a k uhlíčitým koupelím, vývěrů kyslíčnicku uhlíčitého se využívá k léčbě plynovými koupelemi a plynovými injekcemi. K nejčastějším indikacím náleží choroby ledvin a močových cest, choroby horních cest dýchacích - chronické bronchitidy, astma a jiné alergie, rehabilitace u nervových chorob a porážových stavů, astma, Parkinsonova choroba, onkologické případy po ukončení komplexní léčby, metabolické onemocnění s postižením kloubů, skoliózy, gynekologická onemocnění a stavy po gynekologických operacích.

V Mariánských Lázních se nachází objekty mnoha stavebních slohů. Dominujícím slohem je novoklasicismus, ve kterém je postavena velká část domů ve městě. Výstavba vyvrcholila na přelomu 19. a 20. století slohem novorenesančním, postavením Nových lázní a Společenského domu Casino. Architektonickým skvostem města je litinová kolonáda z roku 1889. Stavební boom města ukončila 1. světová válka.

Obrázek č. 1: Letecký pohled na město

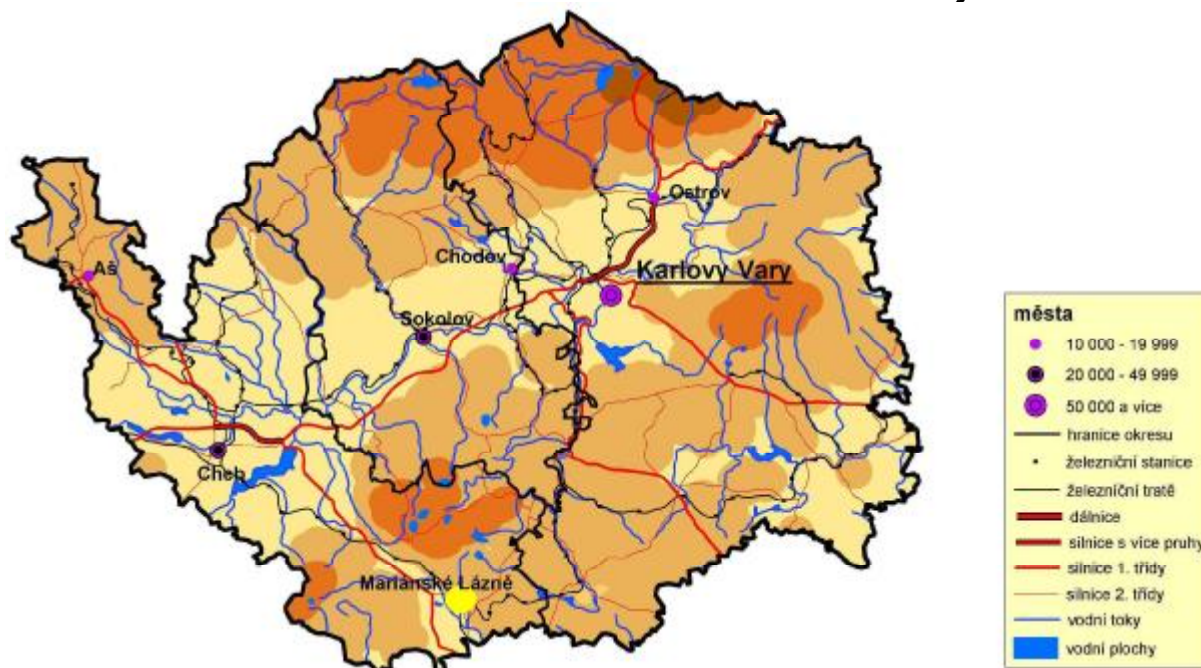

1.1 Geografická poloha a přírodní podmínky

Město Mariánské Lázně leží na jihu Karlovarského kraje, 5,5 km severně od hranic s Plzeňským krajem a 12 km na východ od státní hranice se Spolkovou republikou Německo. Podnebí, vzhledem k nadmořské výšce kolem 600 m, má charakter středohorský. Průměrná roční teplota je +6,4°C. Průměrná délka slunečního svitu činí 1 670 hodin ročně.

Město se nachází v Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les, v rámci kterého se kromě doznívajících projevů vulkanické činnosti dochovala rozsáhlá rašeliniště se vzácnou flórou a faunou. Je tu i řada maloplošných chráněných území se zvláštním režimem.

Obrázek č. 2: Poloha města v rámci Karlovarského kraje

1.2 Historický vývoj města Mariánské Lázně

Město Mariánské Lázně je poměrně nové. Jeho historie je úzce spjata s vývojem a dějinami celé oblasti západních Čech. První lázně se zde začaly budovat až z popudu klášterního lékaře J.J.Nehra díky opatu kláštera v Teplé K.K. Reitenbergovi, který je dnes považován za skutečného zakladatele města. Jeho socha je umístěna na kolonádě u Zpívající fontány. Brzy po objevení dochází k značnému nárůstu zájemců o léčbu v tomto místě. To sebou přineslo urychlenou výstavbu prvních lázeňských zařízení. Roku 1817 započíná Václav Skalník s terénními úpravami a vysušením zdejších bažin, aby zde vybudoval parkovou úpravu, která víceméně zůstává zachována dodnes.

V roce 1865 Mariánské Lázně dostaly statut města a nastává další významné období jejich výstavby a rozvoje. S touto dobou je spojena osobnost starosty města Dr. Augusta Herziga. Za jeho vedení bylo ve městě vybudováno mnoho velkých staveb a zařízení - lázně a lázeňské domy, radnice, nemocnice, údolní přehrada, elektrárna, kanalizace, pouliční osvětlení.

První vlak přijel do Mariánských Lázní roku 1898 z Karlových Varů a hned rok nato je zaznamenána rekordní návštěvnost lázní - přes 20 tisíc lázeňských hostů a více než 100 tisíc návštěvníků města. Pobývají zde přední představitelé mnoha evropských i mimoevropských zemí, císařové, králové, pašové a šáhové, mezi jinými například britský král Edvard VII. a rakouský císař František Josef I.

1.3 Postavení města v rámci České republiky a Karlovarského kraje

Mariánské Lázně patří mezi 36 měst a obcí České republiky se statutem lázeňského místa. V rámci Karlovarského kraje tvoří spolu s Karlovými Vary a Františkovými Lázněmi nejznámější rys Karlovarského kraje - lázeňský trojúhelník.

V rámci Politiky územního rozvoje Mariánské Lázně nespádají mezi rozvojové oblasti ani rozvojové osy, kterými jsou vymezeny regiony soustředující ekonomické, kulturní, dopravní a další aktivity z pohledu národního významu.

Z hlediska rozložení urbanistické struktury Mariánské Lázně tvoří lokální centrum rozvoje Karlovarského kraje.

Pro budoucí možnost využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je pro město Mariánské Lázně podstatná existence jednotky územní jednotky NUTS II. V rámci Karlovarského kraje spadá město Mariánské Lázně do regionu soudržnosti NUTS II Severozápad, který tvoří území Karlovarského a ústeckého kraje.

1.4 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Kvalitní životní prostředí ve městě a jeho okolí § Značné bohatství přírodních léčivých zdrojů § Velké množství památek a významných objektů na území města § Oblíbenost města ze strany zahraničních lázeňských hostů 	<ul style="list-style-type: none"> § V současnosti poměrně omezené územní možnosti rozvoje lázeňského centra města
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Působivá historie města § Poloha města v blízkosti Plzeňského kraje a hranic se SRN § Atraktivní přírodní scenérie v bezprostředním okolí města § Možnosti rozvoje města především mimo lázeňské centrum (dolní město) 	<ul style="list-style-type: none"> § Útlum přílivu lázeňských hostů

1.5 Stručné shrnutí kapitoly Sídelní struktura

Mariánské Lázně patří mezi nejvýznamnější lázně Evropy, ve městě a jeho okolí je kvalitní životní prostředí spolu s atraktivními přírodními lokalitami. Na území města a v jeho bezprostřední blízkosti vyvěrá velké množství minerálních vod sloužících k léčebným účelům.

Území města Mariánské Lázně je možné rozdělit na část, která se věnuje převážně lázeňství – tzv. lázeňské centrum města a část určenou pro běžný život občanů města.

Mariánské Lázně tvoří spolu s Karlovými Vary a Františkovými Lázněmi nejvýznamnější charakteristický rys Karlovarského kraje – tzv. lázeňský trojúhelník.

2 Analýza současného stavu

2.1 Ekonomická základna a podnikání

Struktura hospodářství v Mariánských Lázních je zaměřena především na oblast lázeňství a cestovního ruchu. Mariánské lázně jsou charakterizovány zaměřením terciárního sektoru na oblast lázeňství. Z toho vyplývá i skutečnost, že terciární sektor z hlediska zaměstnanosti neustále posiluje.

2.1.1 Základní charakteristika

Mariánské Lázně disponují poměrně značným potenciálem v oblasti cestovního ruchu. Tento potenciál je představován přírodním bohatstvím v podobě značného množství minerálních pramenů. Kromě tradičního způsobu jsou tyto přírodní zdroje rovněž velmi výrazně využívány v balneologii, především v lázeňských centrech. Potenciál rozvoje cestovního ruchu je možné odvodit ze stovek let staré tradice turismu a ze současného množství návštěvníků města. Lázeňské služby ve městě doplňují též velké plochy parků a městské zeleně, čisté ovzduší a členitá, z velké části zalesněná krajina.

2.1.2 Podnikatelé ve městě Mariánské Lázně

Většina podnikatelských subjektů je zaměřena na oblast pohostinství a služeb. Jak je patrné z tabulky č. 1 (v příloze Tabulkové vstupy), zaměřuje se 2 033 podnikatelských subjektů na oblast „Obchod, prodej a opravy motorových vozidel, spotřebního zboží a pohostinství“. Podnikatele zaměřené na oblast ostatních obchodních služeb představuje 1 028 subjektů.

V roce 2005 na území města působilo 5 100 podnikatelských subjektů, z toho 4 152 fyzických osob, 948, právnických osob, 420 obchodních společností a 15 družstev.

V Karlovarském kraji v roce 2005 celkem působilo 75 762 podnikatelských subjektů, z toho 5 755 v odvětví ubytování a stravování.

2.1.3 Přehled organizací řízených a financovaných městem Mariánské Lázně

Ve městě Mariánské Lázně působily k 30.6.2007 následující příspěvkové organizace:

- § Základní škola Mariánské Lázně, Ruská 355, příspěvková organizace
- § Základní škola JIH Mariánské Lázně, Komenského 459, příspěvková organizace
- § Základní škola Mariánské Lázně, Školní náměstí 472, příspěvková organizace
- § Základní škola praktická a speciální, Mariánské Lázně, Vítězství 29, příspěvková organizace
- § Základní umělecká škola F. Chopina, Mariánské Lázně, Ibsenova 87, příspěvková organizace
- § Městský dům dětí a mládeže, Mariánské Lázně, 17.listopadu 475, příspěvková organizace
- § Městská knihovna Mariánské Lázně
- § Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně¹
- § Městské muzeum Mariánské Lázně
- § Mateřská škola Vora, Mariánské Lázně, Za Tratí 687, příspěvková organizace
- § Mateřská škola Mariánské Lázně, Křížíkova 555, příspěvková organizace
- § Mateřská škola Mariánské Lázně, Hlavní 440, příspěvková organizace
- § Mateřská škola Mariánské Lázně, Skalníková 518, příspěvková organizace
- § Mateřská škola Mariánské Lázně, Na Třešňovce 603, příspěvková organizace

¹ Příspěvková organizace Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně spravuje Městskou nemocnici Mariánské Lázně a Domov pro seniory.

Město je dále zřizovatelem následujících organizací:

§ **KIS Mariánské Lázně s.r.o.**

Společnost se zabývá provozováním informačního centra a Městského divadla, správou parkovacího systému, dopravně orientačního systému a správou a údržbou nemovitostí, provozuje vydavatelskou činnost, reklamní činnost a marketing, organizuje kulturní a společenské akce.

§ **TDS spol. s r.o**

Společnost se zabývá technickým a dopravním servisem pro město Mariánské Lázně.

§ **Lázeňské lesy spol. s r.o.**

Společnost se zabývá lesnictvím, prodejem nezpracovaných lesních výrobků, provozem myslivosti, stavbou a údržbou účelových zařízení v lázeňských lesích, dále údržbou veřejné zeleně, kočárovou dopravou a tesařstvím.

§ **MĚSTSKÁ DOPRAVA Mariánské Lázně s.r.o.**

Společnost se zabývá mimo jiné silniční motorovou osobní dopravou, veřejnou linkovou vnitrostátní dopravou zajišťující základní dopravní obslužnost, provozováním trolejbusové dráhy na území města Mariánské Lázně a obce Velká Hleďsebe a provozováním trolejbusové dopravy na této trolejbusové dráze.

§ **Nemocnice Mariánské Lázně s.r.o.**

Subjekt byl zřízen 18.8.2004. Prozatím na něj nebyl převeden současný majetek příspěvkové organizace Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně.

2.1.4 Cestovní ruch

Marketingem a propagací města, stejně jako přípravou a koordinováním prezentace města na veletrzích a výstavách cestovního ruchu, se zabývá odbor rozvoje a investic Městského úřadu města Mariánské Lázně. Odbor zajišťuje i spolupráci s příslušnými ministerstvy, agenturou CzechTourism včetně jejich zahraničních zastoupení, dále Svazem měst a obcí České republiky, Sdružením lázeňských míst České republiky, Euregiem Egrensis, Krajským úřadem Karlovarského kraje, Mikroregionem Mariánskolázeňsko a dalšími externími a komerčními subjekty v oblasti cestovního ruchu, lázeňství a kultury.

Městskou radou byl zřízen iniciativní, poradní a kontrolní orgán pro oblast cestovního ruchu - **komise lázeňská, cestovního ruchu a kultury**. Ta na základě zadání rady analyzuje stávající stav v oblasti cestovního ruchu a zpětně předkládá návrhy možných řešení.

Na území města působí 1 cestovní kancelář a 40 cestovních agentur, které nabízejí produkty a služby českých i zahraničních cestovních kancelářů. Dále se na území města nachází 61 hotelů a 2 autocampy.

Z dostupných údajů za rok 2006 vyplývá, že ve městě se ubytovalo celkem 183 796 hostů, přičemž převažují hosté ze zahraničí (147 895). Z uvedených údajů je dále patrné, že v průměru každý host v Mariánských Lázních strávil necelých 7 nocí.

Mariánské Lázně zaujímají poměrně výrazný podíl v počtu ubytovaných hostů v rámci Karlovarského kraje. Karlovarský kraj navštívilo a ubytovalo se v roce 2006 celkem 669 905 hostů, z toho 479 742 cizinců.

2.1.5 Lázeňství

Indikace v Mariánských Lázních jsou na rozdíl od jiných lázní velmi pestré. Je tomu tak především proto, že složení pramenů je chemicky bohaté. Léčí se zde nemoci ledvin a močových cest, nemoci

nervové, organické nemoci nervové, nemoci zažívacího ústrojí, nemoci z poruchy látkové výměny a žláz s vnitřní sekrecí, nespecifické nemoci dýchacích cest, nemoci kožní a nemoci pohybového ústrojí.

První jména pramenů uvádí roku 1766 Johann Josef Zauschner: Ambrožův pramen (podle tepelského opata Ambrože), Křížový pramen (podle vytesaného dřevěného kříže, který stál vedle pramene), Rudolfův pramen (podle korunního prince a následníka trůnu Franze Josefa I. - Rudolfa) a Mariin pramen (podle mariánského obrazu, visícího v blízkosti pramene).

Všechny zde vyvěrající léčivé prameny jsou studené kyselky, jejichž teplota kolísá mezi 7 a 10 stupni Celsia. Relativně vysoký je obsah dvojmocného železa (10 - 40 mg/l). Skutečnost, že tyto tak rozdílné prameny vyvěrají na malém území, dokonce často těsně vedle sebe, je balneologickou raritou. Výrazná rozdílnost v chemickém složení pramenů umožňuje ovlivnit již samotnou pitnou léčbou celou řadu nemocí různých orgánů. Množství vody ordinované pro pitnou kúru se pohybuje podle diagnózy a stavu pacienta - zpravidla 3/4 litru denně. Minerální prameny se užívají také k inhalacím a k minerálním koupelím. Koupele snižují krevní tlak, zlepšují činnost srdce i ledvin, zlepšují prokrvení mozku a dolních končetin.

Ve městě sídlí správa chráněné krajinné oblasti Slavkovský les, která dohlíží na dodržování ekologických principů a na ochranu minerálních vod.

2.1.6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Potenciál města v oblasti cestovního ruchu § Dlouholetá tradice lázeňství § Vysoká zaměstnanost v terciárním sektoru 	<ul style="list-style-type: none"> § Zaměření na velmi úzký profil návštěvníků vyhledávající pouze lázeňské služby § Převažující klientela ze SRN § Ne vždy vysoká kvalita nabízených služeb cestovního ruchu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Zaměřit se na klientelu vyhledávající cestovní ruch § Využít potenciálu města v oblasti kulturního a přírodního bohatství § Zaměřit se na vhodnou formu zpracovatelského průmyslu 	<ul style="list-style-type: none"> § Útlum lázeňství a s tím spojený odliv návštěvníků města vyhledávající pouze lázeňské služby § Pokračující odliv kvalifikované pracovní síly

2.1.7 Stručné shrnutí kapitoly Ekonomická základna a podnikání

Porovnáním počtu podnikajících subjektů na území města se Mariánské Lázně se podílí 7,5% na počtu subjektů působících v Karlovarském kraji.

Počtem ubytovaných hostů se Mariánské Lázně podílí přibližně 27,4% na počtu hostů Karlovarského kraje. Z hlediska průměrného počtu strávených nocí Mariánské Lázně mírně zaostávají za celokrajským průměrem. V rámci Karlovarského kraje každý ubytovaný host strávil v kraji 7,5 dne. V Mariánských Lázních strávil každý host v průměru 6,78 dne.

Ve městě převažují podnikatelé zaměřeni na oblast služeb, lázeňství, cestovního ruchu, ubytování a stravování, případně dalších služeb související s cestovním ruchem.

2.2 Lidský potenciál

2.2.1 Obyvatelstvo

K 30. 6. 2007 na území města Mariánské Lázně žilo 14 024 obyvatel, oproti předchozím létům je možné sledovat poměrně výrazný úbytek obyvatelstva. V roce 1991 ve městě žilo 15 382 obyvatel a v roce 2001 město obývalo 14 741 obyvatel.

Celková vzdělanost a kulturní úroveň, resp. kulturní kapitál obyvatelstva je jednou z podmínek ekonomického rozvoje města. Kulturní kapitál se skládá z jazykových dovedností a obecného kulturního povědomí. Dosažená hladina kulturní úrovně je limitujícím faktorem zejména ve vztahu k návštěvníkům města a ekonomizaci kulturního a přírodního potenciálu města.

Mariánské Lázně, stejně jako celý Karlovarský kraj, je možné charakterizovat poměrně nízkou kulturní úrovní obyvatelstva.

2.2.2 Věková struktura obyvatelstva

Ve městě žije 11,9 % obyvatel ve věku do 14 let, 71,6 % obyvatel ve věku od 15 do 64 let a 16,5 % obyvatel starších 65 let. Ve srovnání s průměrným věkovým rozvrstvením v rámci Karlovarského kraje nepředstavuje věková struktura Mariánských Lázní výrazný rozdíl. Věkové složení obyvatelstva včetně podílu mužů a žen je patrné z tabulky č. 3 přílohy socioekonomické analýzy.

2.2.3 Migrace obyvatelstva

Na základě údajů z roku 2004 (viz tabulka č. 4) je možné konstatovat, že město Mariánské Lázně má záporné saldo migrace obyvatelstva. V roce 2004 se z města odstěhovalo 485 obyvatel a přistěhovalo 348 obyvatel. Saldo migrace města Mariánské Lázně je tedy - 137 obyvatel. S ohledem na statistiky provedené v uplynulých 16 letech je zřejmé, že trend odlivu obyvatelstva je dlouhodobý a pro město představuje závažný problém.

V roce 2006 se z města odstěhovalo 394 obyvatel a přistěhovalo 220 obyvatel. Saldo migrace v roce 2006 je -174 obyvatel.

2.2.4 Vzdělávání

2.2.4.1 Školství

V Mariánských Lázních se nachází kromě tří základních devítiletých škol též Základní škola praktická a speciální, Základní umělecká škola F. Chopina. Dále zde působí tři střední školy (Sloučená škola Gymnázia a Střední odborné školy ekonomické, Střední hotelová škola), Jezdecká akademie – střední odborná škola s.r.o. a Soukromé drogistické učiliště. V Mariánských Lázních bylo zřízeno studijní středisko 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Studijní středisko nabízí bakalářské studium v oboru ergoterapie se zaměřením na fyzioterapii a balneologii.

I přes poměrně pestrou nabídku vzdělávacích programů ve městě značný počet studentů středních a především vysokých škol dojíždí do Chebu, Plzně a Prahy.

2.2.4.2 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Informace týkající se vzdělanostní struktury jsou k dispozici pouze k datu posledního sčítání obyvatelstva v roce 2001. V tomto období ve městě žilo 12 643 obyvatel starších 15 let, z toho

představovalo 2 608 obyvatel se základním vzděláním (včetně neukončeného a bez vzdělání), 4 496 obyvatel s vyučením bez maturity, 3 499 obyvatel s maturitou a 1 800 obyvatel s vyšším odborným vzděláním a vysokoškolským vzděláním.

Z výše uvedených statistik je zřejmé, že nejvyšší počet obyvatel města představují obyvatelé vyučení bez maturity následovaní obyvateli s úplným středním vzděláním s maturitou.

Naopak nejnižší zastoupení představují obyvatelé s vyšším odborným vzděláním a s nástavbovým vzděláním.

2.2.5 Trh práce a zaměstnanost

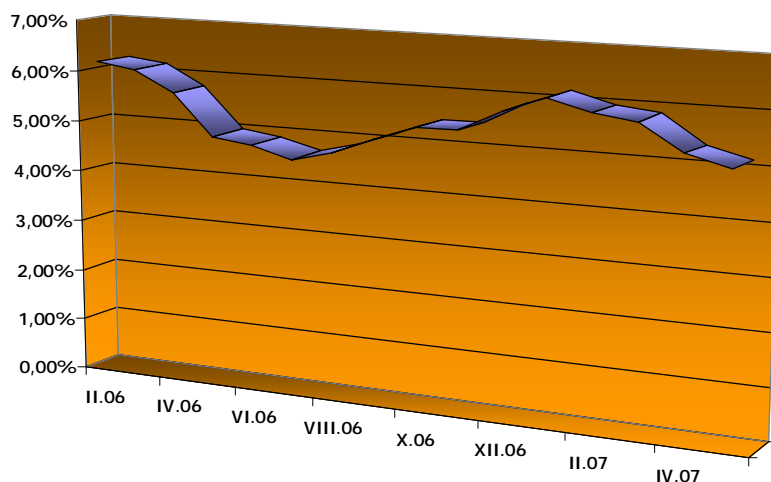
Výrazně kladný vliv na trh práce může mít další rozvoj lázeňství, ale především cestovního ruchu, čímž by došlo k diverzifikaci trhu práce v Mariánských Lázních.

Na jedno pracovní místo připadalo v únoru 2007 v okrese Cheb 4,2 uchazečů na rozdíl od Karlových Varů (5,5) nebo Sokolova (8,3). Průměrná hodnota v ČR činila 4,3 uchazečů na 1 pracovní místo.

Míra nezaměstnanosti ve všech okresech Karlovarského kraje dosahuje nadprůměrné hodnoty ve srovnání s průměrem ČR. V únoru 2007 činila míra nezaměstnanosti ČR 7,7 %. Nejnižší nezaměstnanost v rámci Karlovarského kraje dosahuje okres Cheb (7,8 %). Tomu odpovídá i vývoj nezaměstnanosti v Mariánských Lázních, který je poměrně příznivý.

Vývoj nezaměstnanosti v Mariánských Lázních je pod úrovní nezaměstnanosti statutárního města Karlovy Vary nebo okresního města Cheb. Vývoj nezaměstnanosti ve městě je patrný z následujícího grafického vyjádření, ze kterého je zřejmý sezónní pokles nezaměstnanosti až na úroveň 4,6 % v červenci roku 2006.

Graf č. 1: Nezaměstnanost ve městě Mariánské Lázně

V Mariánských Lázních bylo ke dni posledního sčítání obyvatelstva evidováno 7 964 ekonomicky aktivního obyvatelstva. Nejvíce obyvatel bylo zaměstnáno v odvětví:

§ pohostinství a ubytování a dále

§ v průmyslu a v odvětví školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti.

Poměrně výrazný podíl na zaměstnání obyvatelstva má i odvětví obchodu, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží.

2.2.6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Příznivý vývoj nezaměstnanosti ve městě § Příznivá věková struktura obyvatelstva § Specializace obyvatelstva na oblast služeb 	<ul style="list-style-type: none"> § Zaměření trhu práce na odvětví pohostinství a ubytování § Nízká vzdělanostní a kvalifikační úroveň obyvatelstva § Nízká hladina kulturní úrovně obyvatelstva
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Rozvoj cestovního ruchu a produktů cestovního ruchu ve městě § Diverzifikace ekonomické základny města § Rozšíření vzdělávacích programů pro dospělé 	<ul style="list-style-type: none"> § Útlum lázeňství a s tím spojené navyšování nezaměstnanosti

2.2.7 Stručné shrnutí kapitoly Lidský potenciál

Město Mariánské Lázně je možné charakterizovat jako město, v rámci kterého je možné sledovat úbytek obyvatelstva. Město má v letech 2004 - 2006 záporné saldo migrace a odliv obyvatelstva je patrný i ze statistik prováděných v uplynulých 16 letech.

S ohledem na velikost města se v Mariánských Lázních nachází poměrně široká nabídka vzdělávacích institucí. Vzhledem k tomu, že tato nabídka nemůže pokrýt veškeré vzdělávací potřeby obyvatelstva, značný počet studentů dojíždí především do vysokých škol v Chebu, Plzni a Prahy.

Nejvyšším počtem obyvatel jsou ve městě zastoupeni obyvatelé vyučení bez maturity, nejnižším počtem obyvatelé s vyšším odborným vzděláním a s nástavbovým vzděláním.

Situace na trhu práce je poměrně příznivá, zejména s ohledem na nezaměstnanost ve městě. Nejvíce obyvatel je zaměstnáno v odvětví pohostinství a ubytování. Pozitivní vliv na trh práce může mít diverzifikovaná ekonomická základna města.

2.3 Kvalita života

2.3.1 Zdravotnictví

Odvětví zdravotnictví v posledních letech v celé České republice prodělává rozsáhlé změny nejen legislativní, ale i strukturální, přičemž ne všechny se úspěšně snaží o skutečné přenastavení systému. Některé ze snah především centrálních orgánů způsobily další problémy a nejasnosti v této problematické oblasti.

Město Mariánské Lázně je vybaveno nemocničním zařízením - Městskou nemocnicí Mariánské Lázně, v rámci kterého nejsou především s ohledem na efektivnost a ekonomičnost provozovány některé druhy zdravotní péče. V rámci lůžkové části je nemocnice vybavena chirurgickým oddělením, internou, urologií a lůžky následné péče. V rámci ambulantní péče je nemocnice vybavena ambulancí chirurgickou, interní, urologickou a gastroenterologickou. Nemocnice je dále vybavena rehabilitačním pracovištěm, pracovištěm RTG, SONO a laboratoří OKB. Zařízení v současné době spravuje příspěvková organizace města Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně.

Městské nemocniční zařízení doplňují dále státní lékařská pracoviště především v Chebu a Karlových Varech.

Městská nemocnice Mariánské Lázně slouží především pro obyvatele mariánskolázeňska a toužimska, ale i obyvatelům, plánska a tachovska, tedy regionům Plzeňského kraje. Nemocnice samozřejmě také vytváří i zázemí pro lázeňské hosty.

V Mariánských lázních je umístěno výjezdové stanoviště Územní zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje.

2.3.2 Sociální péče

Sociální infrastruktura zajišťuje veřejné služby s bezprostředním dopadem na kvalitu života. Současné trendy stárnutí obyvatelstva a dynamického vývoje hospodářských odvětví zvyšují nároky na alternativní řešení a přizpůsobování sociální infrastruktury novým podmínkám. Důležitý je v tomto ohledu důraz na prevenci, flexibilitu vytvářených struktur a zaměření na sociální začleňování. Vytváření prostředí s preferencí těchto podmínek se následně promítá do efektivity veřejných služeb a tedy i do oblasti ekonomického rozvoje.

Mariánské Lázně jsou vybaveny sociálním zařízením. Jedná se o Domov pro seniory. Služby poskytované v rámci tohoto zařízení se skládají z domova pro seniory a domova – bývalého penzionu pro seniory. Domov pro seniory je zařízením s celodenní komplexní péčí a kapacitou 86 lůžek, převážně v 1 a 2 lůžkových standardně vybavených pokojích. Domov – bývalý penzion pro seniory má kapacitu 33 bytů, z toho 30 bytů 1+1 a 3 garsoniery. Zařízení v současné době spravuje příspěvková organizace města Městská nemocnice a ÚSP Mariánské Lázně.

Ve městě je i zařízení Dětský domov a školní jídelna Mariánské Lázně, jehož zřizovatelem je Karlovarský kraj.

2.3.3 Bydlení

Ke dni posledního sčítání k 1. 3. 2001 bylo na území města evidováno celkem 1 379 domů, z toho 1 300 obydlených. Celkem 217 domů vlastnil stát, příp. město. Většina z těchto domů byla postavena v letech 1946 – 1980, následována počtem domů postavených do roku 1919. Téměř všechny domy jsou napojeny na vodovodní síť a 93,5 % domů je napojeno na kanalizační síť. Plynem je vybavenou pouze 71,5 % domů.

Ve městě je 6 497 bytů, ze kterých je 5 990 obydlených. Většina bytů je umístěna v bytových domech, pouze 780 bytů je umístěno v rodinných domech. K 1. 3. 2001 bylo evidováno 410 neobydlených bytů v obydlených domech a 97 neobývaných bytů v neobydlených domech. Nejvyšší počet bytů tvoří byty nájemní. Téměř 70 % bytů tvoří byty se 2 až 3 obytnými místnostmi. Kompletní přehled bytového fondu města je zřejmý z tabulky č. 13 uvedené v příloze analýzy.

V Mariánských Lázních je jedním z problémů týkající se bytového fondu starší zástavba ve městech s poměrně zanedbanou údržbou a v některých případech s nevyhovujícím stavem objektů nebo s vysokou energetickou náročností vyplývající ze stáří budov.

Město Mariánské Lázně je v současnosti vlastníkem bytového fondu. Počet nájemních ploch činí 137, jejich celková výměra je 11 500 m².

2.3.4 Kultura, sport a volný čas

Škála a počet kulturních zařízení je v souvislosti s lázeňskou tradicí města poměrně široká, stejně tak jako množství pravidelně se opakujících kulturních akcí (mimo jiné např. Festival Fryderyka Chopina, Goethův týden, Jazzové lázně nebo Festival uprostřed Evropy).

Ve městě je možné nalézt instituce obdobné ve městech srovnatelných s velikostní kategorií Mariánských lázní. Je zde k dispozici Městské divadlo, Městské muzeum Mariánské Lázně, Kino Slavia, Městská knihovna a poměrně bohatá infrastruktura sloužící ke kulturním účelům (galerie a kluby). Významnou institucí kulturního života v Mariánských Lázních je Západočeský symfonický orchestr Mariánské Lázně, o.p.s, jehož zakladatelem je Město Mariánské Lázně.

Z hlediska památek a turistických zajímavostí jsou ve městě významné především městské domy, kolonády a lázeňské objekty.

Volnočasové aktivity poskytuje středisko pro volný čas dětí a mládeže. Významnou roli v této oblasti představují tělovýchovné jednoty a Městský dům dětí a mládeže coby příspěvková organizace města. V Mariánských Lázních jsou zastoupeny TJ Lokomotiva, TJ Slovan a Tělocvičná jednota Sokol. Při využívání volnočasových aktivit se však projevuje především nedostatečná dopravní dostupnost pro lidi z periferních oblastí Mariánských Lázní.

Z hlediska sportovního vyžití obyvatel a návštěvníků města nabízí Mariánské Lázně širokou škálu infrastruktury a spolků. Mezi nejvýznamnější sportovní zařízení patří stadion TJ Viktoria, sportovní hala, zimní stadion, Ski areál Mariánské Lázně zahrnující 2 vleky a kabinovou lanovku, městský bazén doplněný koupalištěm a řadou bazénů v hotelových domech s možností využití pro veřejnost. Velmi významné je Hřiště Royal Golf Clubu Mariánské Lázně, které bylo založeno již v roce 1905 a které je příkladem klasického typu skotských a irských hřišť (v zimních měsících je areál využíván pro běžecské lyžování). Výrazná úloha spočívá i v jezdeckví, které je provozované Jezdeckou společností Mariánské Lázně, a v existenci Tenisového klubu v Mariánských Lázních.

Bohaté možnosti sportovního vyžití nabízí i cykloturistika a Cyklistické trasy v okolí Mariánských Lázní v prostředí CHKO Slavkovský les.

Problémem v oblasti podmínek pro sportovní vyžití je často ne zcela vyhovující stavebně technický stav mnohých starších zařízení. Město postrádá infrastrukturu pro vodní sporty a trávení volného času v letních měsících roku.

2.3.5 Bezpečnost a kriminalita, prevence rizik

Vzhledem k tomu, že město Mariánské Lázně leží v blízkosti státních hranic se Spolkovou republikou Německo, je jedním z kriminogenních faktorů příliv cizinců snažících se o nelegální přechod z ČR do

SRN, kteří se dopouštějí zejména majetkové kriminality a koncentrace především trhovců, kteří prodejem padělaného zboží páchají trestnou činností hospodářského charakteru. Dalším problémem jsou kapesní krádeže a jiná trestná činnost, která však v porovnání s ostatními městy Karlovarského kraje v rámci Mariánských Lázní není nikterak výrazná.

Prevence rizik zahrnuje oblasti běžných nebezpečí a rizik i rizik mimořádných událostí a krizových situací. Úroveň prevence rizik je ovlivněna kvalitou informovanosti občanů a subjektů regionu a postavením jejich priorit, což je předpokladem účinného Integrovaného záchranného systému Karlovarského kraje, ale i účinné prevence rizik i následné pomoci občanům.

Z hlediska prevence rizik mají vliv na město Mariánské Lázně aktivity subjektů zahrnutých do Integrovaného záchranného systému Karlovarského kraje, který tvoří základní pilíř při koordinování činností a postupů jeho jednotlivých složek při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů, stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu. Dominantní úlohu v rámci IZS sehrává Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje, který je samostatnou organizační složkou státu. Složky integrovaného záchranného systému, především profesní organizace a jednotky požární ochrany na místní, okresní, respektive krajské úrovni jsou připraveny plnit základní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva.

Složky Integrovaného záchranného systému Karlovarského kraje tvoří:

2. Základní složky:

- § Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany,
- § Policie České republiky,
- § Zdravotnická záchranná služba.

3. Ostatní složky:

- § obecní policie,
- § správní úřady,
- § Armáda České republiky,
- § komunální služby,
- § občanská sdružení,
- § nadace,
- § právnické osoby,
- § fyzické osoby.

Na území města Mariánské Lázně působí složky Integrovaného záchranného systému Karlovarského kraje.

Mezi hlavní komplikace patří zejména to, že jeho některé složky nedisponují odpovídající technikou a materiálem pro řešení následků mimořádných událostí. Chybí rovněž experti a specialisté pro řešení uvedených mimořádných událostí a krizových stavů, resp. systém jejich využití, včetně prohloubení mezinárodní spolupráce. Podstatné snížení rizik obrany obyvatelstva a majetku je rovněž možné do budoucna dosáhnout zvýšením informovanosti a schopnosti sebeobranu cílových skupin.

2.3.6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Existence Městské nemocnice Mariánské Lázně a Domova pro seniory § Vyvážená situace v oblasti poptávky po sociální infrastruktuře § Bohatá nabídka sportovní infrastruktury, infrastruktury pro volný čas a infrastruktury sloužící kulturním účelům 	<ul style="list-style-type: none"> § Zanedbaný stav některých bytových domů § Vysoká energetická náročnost budov § Výskyt některých kriminogenních jevů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Zvyšování počtu bytových jednotek ve městě (rekonstrukce neobydlených domů, výstavba nových bytových jednotek) § Rozšiřování nabídky v oblasti kulturních akcí 	<ul style="list-style-type: none"> § Nárůst rizik a nebezpečí a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel § Nezájem obyvatelstva o možnosti kulturního, sportovního a volnočasového vyžití

2.3.7 Stručné shrnutí kapitoly Kvalita života

V Mariánských Lázních působí Městská nemocnice Mariánské Lázně a Domov pro seniory. Zařízení v sobě kombinuje oblast zdravotnictví a oblast sociální péče. Co se týče zdravotní péče, není nemocnice vybavena veškerými potřebnými odděleními a doplňují ji státní lékařská pracoviště v Plané u Mariánských Lázní.

V rámci existujících bytových jednotek ve městě je problémem starší zástavba s poměrně zanedbanou údržbou a v některých případech s nevyhovujícím stavem objektů nebo s vysokou energetickou náročností budov.

V oblasti sportovního vyžití je problémem ne vždy vyhovující stavebně technický stav mnohých starších sportovních zařízení. Město postrádá infrastrukturu pro vodní sporty a trávení volného času v letních měsících roku.

Z hlediska prevence rizik jsou Mariánské Lázně ovlivněny aktivitami Integrovaného záchranného systému Karlovarského kraje.

2.4 Infrastruktura

2.4.1 Dopravní infrastruktura

2.4.1.1 Silniční a železniční doprava

Mariánské Lázně jsou nejmenším českým městem s městskou hromadnou dopravou v elektrické trakci a také jediným městem se samostatným provozem elektrické MHD. Provoz městské hromadné dopravy v Mariánských Lázních zajišťuje společnost Městská doprava Mariánské Lázně s.r.o. Společníky této tohoto subjektu jsou město Mariánské Lázně (60%) a Dopravní podnik Mariánské Lázně, a.s. (40%). Dopravní podnik Mariánské Lázně zajišťuje služby pro Městskou dopravu Mariánské Lázně, např. administrativní práce, vedení účetnictví, údržbu motorových vozidel a jejich příslušenství, opravy karoserií, opravy ostatních dopravních prostředků, provozování čerpacích stanic s palivy a maziv.

Nejvýraznější investicí v oblasti městské hromadné dopravy představovalo pořízení nízkopodlažních a hybridních vozů do vozového parku. Jednalo se o 5 nových trolejbusů značky ŠKODA 24 TR. Projekt byl spolufinancován Evropským fondem regionálního rozvoje prostřednictvím Společného regionálního operačního programu. Městská doprava Mariánské Lázně v současné době dále vlastní sedm autobusů.

Mezi hotely Koliba a Krakonoš také jezdí kabinková lanovka, která je součástí systému MHD

S ohledem na existující silniční infrastrukturu ve městě je nutno konstatovat, že především periferní oblasti města disponují poměrně zanedbanou sítí silničních spojení.

Nejbližšími hraničními přechody v blízkosti města jsou Rozvadov - Waidhaus, Broumov - Mähring, Sv. Kříž - Waldsassen, Pomezí nad Ohří - Schirnding, Aš - selb, Vojtanov – Schönberg.

Do Mariánských Lázní je provozováno poměrně husté vlakové a autobusové spojení, které je vzhledem k velikostní kategorii města výrazně nadprůměrné.

2.4.1.2 Letecká doprava

Letecká doprava má pro město Mariánské Lázně mimořádný význam především z pohledu rozvoje cestovního ruchu a lázeňství.

Současné výkony letiště se pohybují v rozmezí 33 až 35 tis. cestujících (2006: 33 093 cestujících). Na základě analýzy trendů vývoje letecké dopravy v Evropě lze předpokládat, že růst počtu cestujících odbavených na Letišti Karlovy Vary bude v řádech do 5% ročně. Tento růst bude limitován rozvojem lázeňství a cestovního ruchu, resp. rozvojem relevantní infrastruktury.

Mezinárodní letiště v Karlových Varech se nachází 50 km od Mariánských Lázní, Mezinárodní letiště Praha-Ruzyně se nachází 160 km od Mariánských Lázní.

V blízkosti města leží také Letiště Mariánské Lázně, které má statut veřejného vnitrostátního letiště. Přistávací plocha je zatravněná, její délka je 950 m. Letiště je využíváno převážně jako sportovní.

2.4.2 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura zahrnuje infrastrukturu pro distribuci elektrické energie, tepla, plynu a telekomunikační síť.

Stávající elektrizační soustava zabezpečuje současné potřeby elektrické energie ve městě. V okolí města Mariánské Lázně nejsou žádné významné zdroje elektrické energie. Do budoucna je nutno počítat s modernizací a rozvojem distribučního systému 110 kV. Distribuční elektroenergetická síť je provozována akciovou společností Západočeská energetika.

V otázkách zásobování teplem je v Mariánských Lázních poměrně významné centralizované zásobování teplem (CZT). Zdrojem CZT je výtopna Mariánské Lázně a zásobuje lázeňská zařízení, objekty rekreace, bytové objekty pro komunální využití a průmyslovou sféru v Mariánských Lázních a Ušovicích.

Odběr zemního plynu z tranzitního plynovodu pro síť vysokotlakých plynovodů západních Čech je realizován v předávací stanici ve Sviňomazích v okrese Tachov. Dodávka plynu do regionu je zajištěna plynovodem DN 500 Sviňomazy - Vřesová, DN 700 Vřesová - jižní Čechy a DN 200 Sviňomazy – Mariánské Lázně.

Veřejná telekomunikační síť ve správě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je v současné době na území celého Karlovarského kraje, tzn. i na území města Mariánské Lázně řešena jako homogenní překryvná síť tvořená digitálními spojovacími systémy. Jednotlivé technologické objekty tohoto systému jsou navzájem propojeny optickými, v ojedinělých případech ještě metalickými kabely vyšších síťových úrovní. Nejnižší síťová úroveň, tzv. účastnická přístupová síť, je pak řešena standardní hvězdicovou kabelizací metalických kabelů.

Mimo uvedené pevné telefonní sítě je na území celého kraje vybudována síť vykryvačů signálu všech tří na trhu působících operátorů mobilních telefonů (Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.).

Co se týče dostupnosti pokrytí internetem jsou k dispozici pouze fakta týkající se Karlovarského kraje jako celku. Poměrně mnoho oblastí, zejména příhraniční a méně osídlené se potýkají s nedostatečnou dostupností vysokorychlostního internetu na bázi DSL. Díky neexistenci alternativních technologií v podobě kabelových sítí či kvalitních bezdrátových přenosů tak tyto mají zhoršené podmínky pro přístup k informačním technologiím.

I přes meziroční nárůst (2003 – 2004) informačních a komunikačních technologií v domácnostech lze při srovnání procentuálního zastoupení jednotlivých ICT (pevná telefonní linka, kabelová televize, osobní počítač, připojení k internetu, vysokorychlostní připojení k internetu) v Karlovarském kraji v porovnání s ČR celkově, s výjimkou nadprůměrného výskytu přípojek kabelové televize, pozorovat nižší zastoupení uvedených technologií, zejména osobních počítačů a vysokorychlostního připojení k internetu. Karlovarský kraj se dle výsledků výzkumů s 22 % nachází pod průměrem počítačové gramotnosti v ČR v roce 2005, který činí 27 %.

2.4.3 Logistická infrastruktura

Orientace průmyslu a jeho následná restrukturalizace a příhraniční poloha Mariánských Lázní nepředurčují město a jeho bezprostřední okolí k umístování logistické infrastruktury (skladových a distribučních areálů mezinárodního či národního významu).

2.4.4 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Probíhající obnova vozového parku MHD § Blízkost Mezinárodního Letiště v Karlových Varech § Poměrně pestrá síť dopravních spojení s městem § Existence CZT v Mariánských Lázních 	<ul style="list-style-type: none"> § Ne příliš kvalitní dopravní spojení se správním centrem kraje § Zanedbaný stav silničních komunikací především v okrajových částech města
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Poloha města v blízkosti hraničních přechodů § Rozšíření přímého autobusového spojení s městem s okolními regiony 	<ul style="list-style-type: none"> § Zaostávání v zavádění moderních telekomunikačních technologií § Pomalá obnova vozového parku MHD

2.4.5 Stručné shrnutí kapitoly Infrastruktura

Mezinárodní letiště v Karlových Varech představuje pro město Mariánské Lázně výrazný potenciál v oblasti rozvoje města. Tento potenciál představuje především možnost zvýšení se počtu návštěvníků města.

Město Mariánské Lázně v minulosti částečně obnovilo vozový park MHD nákupem 5 nových trolejbusů, čímž výrazně přispělo ke zvýšení kultury cestování v rámci města.

Poloha Mariánských Lázní je velmi výhodná z pohledu vzdálenosti k nejbližším hraničním přechodům. V rámci přímých spojení s městem je zastoupeno poměrně značné množství pravidelných železničních a autobusových linek především ze Spolkové republiky Německo.

Ve městě je možné pozorovat nízký počet domácností disponujících osobním počítačem a vysokorychlostním připojením k internetu. V ostatních oblastech technické infrastruktury je situace poměrně vyrovnaná.

2.5 Životní prostředí

Životní prostředí je podle definice Ministerstva životního prostředí ČR "systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. Je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje".

Úroveň kvality životního prostředí má mimo jiné i ekonomickou dimenzi - vysoká kvalita životního prostředí zvyšuje atraktivitu regionu a udržuje tak jeho vysokou návštěvnost.

Mezi negativní vlivy v oblasti životního prostředí se řadí vlivy silniční dopravy, tj. emise škodlivých látek, hluk, fragmentace krajiny, snížení průchodnosti pro volně žijící živočichy budováním liniových staveb, které často způsobují negativní ovlivňování cenných ekosystémů včetně biotopů, zvláště chráněných druhů.

2.5.1 Životní prostředí, přírodní zdroje

Na území Karlovarského kraje bylo v roce 2000 evidováno 65 zvláště velkých a velkých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 1). Mezi nejvýznamnější liniové zdroje znečišťování ovzduší se řadí i silnice I/21 v úseku Cheb – Mariánské Lázně, především z důvodu neexistence obchvatu města, který by odvedl tranzitní dopravu z centra města.

Mariánské Lázně se nachází v oblasti, kterou je možné charakterizovat jako vodohospodářsky významné území, které je v evropském měřítku ojedinělé počtem vývěřů minerálních vod, plynů a pestrostí jejich chemického složení. Počet vývěřů dosahuje několika set. Mariánské Lázně patří mezi nejvýznamnější lokality s vyhlášeným ochranným pásmem se studenými uhličitými vodami.

Správce vodovodů a kanalizací je Chevak a.s. - provoz Mariánské Lázně. Skupinový vodovod Mariánské Lázně zásobuje pitnou vodou obce Háje, Stará Voda, Sekerské Chalupy, Valy, Mariánské Lázně, Hamrníky, Velkou Hled'sebi, Klimentov, Drmoul a Trstěnice. Zdroje pitné vody provozu Mariánské Lázně jsou tvořeny ze 75% vodou podzemní a z 25% vodou povrchovou.

Město Mariánské Lázně je vybaveno Jednotnou gravitační kanalizací. Délka kanalizační sítě je zhruba 45 km. Skládá se ze dvou základních větví „A“, pouze Mariánské Lázně a větev „B“ Mariánské Lázně a Velká Hled'sebe. Obě tyto větve jsou svedeny na ČOV Mariánské Lázně. Čistírna byla uvedena do chodu v listopadu 1989 jako rozšíření staré čistírny, která již nevyhovovala stanoveným nárokům. I přes velmi rozšířenou kanalizační síť, existují ve městě ojedinělé lokality, které dosud nejsou odkanalizovány.

V roce 2003 byla dokončena rekonstrukce kanalizační sítě ve městě. Celkové realizační náklady dosáhly výše 4 316 824 EUR. Byly spolufinancovány z prostředků programu CBC Phare určených na projekty přeshraniční spolupráce a evropská unie přispěla v rámci tohoto programu na stavbu prostředky ve výši 2 596 641 EUR, což představuje podíl cca 60,15 % nákladů stavby. Finanční podíl české strany byl 1 720 183 EUR - 39,85% a byl hrazen z prostředků investora stavby CHEVAK Cheb a.s..

V současné době jsou dále plánovány následující investiční akce:

- § intenzifikace ČOV v Mariánských Lázních
- § investiční projekty zaměřené na kanalizační síť v Mariánských Lázních

2.5.2 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Příznivá kvalita ovzduší § Dostatečné zdroje pitné vody s dobrou kvalitou § Provedená kompletní rekonstrukce kanalizační sítě v centru města § Vysoký počet vývěřů minerálních vod § Příznivá kvalita povrchových vod § Dostatečná rozloha lesních ploch v okolí města § Existence trolejbusové dopravy ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> § Existence ojedinělých lokalit ve městě, které dosud nejsou odkanalizovány § S ohledem na přírodní podmínky ve městě nutnost věnovat životnímu prostředí zvláštní důraz
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Využití výjimečných přírodních podmínek pro další rozvoj města § Zvýšení zájmu o lázeňskou turistiku, ekoturistiku a využití minerálních pramenů 	<ul style="list-style-type: none"> § Kontaminace a znečištění ojedinělých přírodních zdrojů § Růst objemu individuální automobilové dopravy ve městě

2.5.3 Stručné shrnutí kapitoly Životní prostředí

Mariánské Lázně se nachází v oblasti, kterou je možné charakterizovat jako vodohospodářsky významné území, které je v evropském měřítku ojedinělé počtem vývěřů minerálních vod, plynů a pestrostí jejich chemického složení.

Pitnou vodou je město zásobeno prostřednictvím vodárenské nádrže Podhora. Správce vodovodů a kanalizací je Chevak a.s. - provoz Mariánské Lázně.

I přes velmi rozšířenou kanalizační síť, existují ve městě ojedinělé lokality, které dosud nejsou odkanalizovány.

3 Souhrnná SWOT analýza města Mariánské Lázně

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> § Kvalitní životní prostředí ve městě a jeho okolí § Potenciál města v oblasti cestovního ruchu § Vysoká zaměstnanost v terciárním sektoru § Příznivý vývoj nezaměstnanosti ve městě § Existence sociální a zdravotní infrastruktury ve městě (Městské nemocnice Mariánské Lázně a Domova pro seniory) § Bohatá nabídka sportovní infrastruktury, infrastruktury pro volný čas a infrastruktury sloužící kulturním účelům § Probíhající obnova vozového parku MHD § Blízkost Mezinárodního Letiště v Karlových Varech § Dostatečné zdroje pitné vody s dobrou kvalitou § Dostatečná rozloha lesních ploch v okolí města § Existence trolejbusové dopravy ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> § V současnosti poměrně omezené územní možnosti rozvoje lázeňského centra města § Zaměření na velmi úzký profil návštěvníků vyhledávající pouze lázeňské služby § Ne vždy vysoká kvalita nabízených služeb lázeňství a cestovního ruchu § Zaměření trhu práce zejména na odvětví pohostinství a ubytování § Zanedbaný stav některých bytových domů § Zanedbaný stav silničních komunikací především v okrajových částech města § Ne příliš kvalitní dopravní spojení se správním centrem kraje § S ohledem na přírodní podmínky ve městě nutnost věnovat životnímu prostředí zvláštní důraz
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> § Poloha města v blízkosti Plzeňského kraje a hranic se SRN § Značný potenciál rozvoje území města sloužící pro běžný život (dolní město) § a vhodnou formu zpracovatelského průmyslu § Diverzifikace ekonomické základny města § Využití potenciálu města v oblasti kulturního a přírodního bohatství a vytvářet nové produkty cestovního ruchu § Rozšiřování nabídky v oblasti kulturních akcí § Zvýšení zájmu o lázeňskou turistiku, ekoturistiku, agroturistiku a využití minerálních pramenů 	<ul style="list-style-type: none"> § Útlum lázeňství a s tím spojený odliv návštěvníků města vyhledávající pouze lázeňské služby § Útlum lázeňství a s tím spojené navyšování nezaměstnanosti § Nárůst rizik a nebezpečí a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel § Zaostávání v zavádění moderních telekomunikačních technologií § Pomalá obnova vozového parku MHD § Růst objemu individuální automobilové dopravy ve městě

4 Problémové okruhy města Mariánské Lázně

- § Ekonomika města je primárně zaměřena na oblast lázeňství. Tuto strukturu je nutné diverzifikovat a zaměřit aktivity mj. i na cestovní ruch a nesoustředit se pouze na určité klientské spektrum.
- § Nejvyšším počtem obyvatel jsou ve městě zastoupeni obyvatelé vyučení bez maturity, nejnižším počtem obyvatelé s vyšším odborným vzděláním a s nástavbovým vzděláním. Stav vzdělávací infrastruktury nevyhovuje potřebám města.
- § Město se potýká s problémem odlivu kvalifikované pracovní síly.
- § Město Mariánské Lázně je možné charakterizovat jako město, v rámci kterého je možné sledovat úbytek obyvatelstva.
- § V určitých částech města je nutné zlepšit fyzický vzhled veřejné infrastruktury.
- § V rámci Politiky územního rozvoje Mariánské Lázně nespádají mezi rozvojové oblasti ani rozvojové osy, kterými jsou vymezeny regiony soustřeďující ekonomické, kulturní, dopravní a další aktivity z pohledu národního významu.
- § V oblasti sportovního vyžití je problémem ne vždy vyhovující stavebně technický stav mnohých starších sportovních zařízení.
- § V rámci existujících bytových jednotek ve městě je problémem starší zástavba s poměrně zanedbanou údržbou a v některých případech s nevyhovujícím stavem objektů nebo s vysokou energetickou náročností budov.
- § V Mariánských Lázních působí zařízení v oblasti zdravotnictví a v oblasti sociální péče: Městská nemocnice Mariánské Lázně a Domov pro seniory. Co se týče zdravotní péče není nemocnice vybavena veškerými potřebnými odděleními a doplňují ji nemocniční zařízení a lékařská pracoviště především v Chebu a Karlových Varech.
- § Ve městě je možné pozorovat nízký počet domácností disponujících osobním počítačem a vysokorychlostním připojením k internetu. V ostatních oblastech technické infrastruktury je situace poměrně vyrovnaná.
- § Mezinárodní letiště v Karlových Varech představuje pro město Mariánské Lázně výrazný potenciál v oblasti rozvoje lázeňství a cestovního ruchu.
- § Existence ojedinělých lokalit ve městě, které dosud nejsou odkanalizovány.

5 Seznam použitých zkratek

CR	Cestovní ruch
CZT	Centralizované zásobování teplem
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IZS	Integrovaný záchranný systém
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
PPS	Parita kupní síly
ROP	Regionální operační program
REZZO	Klasifikace velikostních zdrojů tuhých znečišťujících látek
SOŠ	Střední odborné školy
SOU	Střední odborné učiliště
SRN	Spolková republika Německo
VOŠ	Vyšší odborné školy
VN	Vedení napětí
VVN	Vedení vysokého napětí
VŠ	Vysoké školy

Příloha č. 1

Socioekonomické analýzy

Tabulkové vstupy a grafy

Tabulka č. 1: Hospodářská činnost (údaje roku 2004)

Počet podnikatelských subjektů celkem	4999
Zemědělství, lesnictví, rybolov - počet subjektů	111
Průmysl - počet podnikatelských subjektů	505
Stavebnictví - počet podnikatelských subjektů	392
Doprava a spoje - počet podnikatelských subjektů	247
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství - počet podnikatelských subjektů	2033
Ostatní obchodní služby - počet podnikatelských subjektů	1028
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění - počet subjektů	1
Školství a zdravotnictví - počet subjektů	163
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby - počet subjektů	519
Státní organizace - počet subjektů	30
Akciové společnosti - počet subjektů	22
Obchodní společnosti - počet subjektů	363
Družstevní organizace - počet subjektů	14
Peněžní organizace - počet subjektů	0
Podnikatelé - fyzické osoby - počet subjektů	3843
Samostatně hospodařící rolníci - počet subjektů	53
Svobodná povolání - počet subjektů	227
Ostatní právní formy - počet subjektů	443

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 2: Ekonomické subjekty se sídlem na území města k 31. 12. 2005

Města	Celkem	v tom				
		fyzické osob	z toho živnostníci	právnícké osoby	z toho	
					obchodní společnosti	družstva
Mariánské Lázně	5 100	4 152	3 852	948	420	15

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3a: Obyvatelstvo měst podle pohlaví a věku k 31. 12. 2005

v procentech									
Města	Obyvatelstvo ve věku			Muži ve věku			Ženy ve věku		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
	Aš	15,3	73,4	11,3	16,6	74,4	9,0	14,0	72,5
Bečov nad Teplou	14,4	71,6	13,9	17,2	72,5	10,3	11,5	70,7	17,8
Březová	14,2	69,6	16,2	15,1	72,6	12,3	13,2	66,6	20,2
Františkovy Lázně	14,0	73,1	13,0	14,6	74,9	10,5	13,4	71,5	15,2
Habartov	16,6	71,6	11,8	17,2	72,4	10,3	16,0	70,8	13,1
Horní Slavkov	16,0	72,9	11,1	17,8	73,6	8,6	14,2	72,2	13,6
Hranice	14,8	70,4	14,8	14,2	73,9	11,9	15,2	67,1	17,6
Cheb	16,1	72,0	11,9	16,8	73,8	9,4	15,4	70,3	14,3
Chodov	16,0	73,7	10,2	17,1	74,4	8,4	15,0	73,0	12,0
Jáchymov	17,8	72,5	9,7	20,5	72,0	7,5	15,3	73,0	11,7
Karlovy Vary	12,3	71,4	16,3	13,4	73,3	13,2	11,3	69,6	19,1
Kraslice	14,7	73,0	12,3	15,4	74,5	10,1	14,1	71,5	14,4
Kynšperk nad Ohří	15,7	70,2	14,0	16,2	72,9	10,8	15,3	67,7	17,0
Lázně Kynžvart	14,7	71,7	13,6	17,3	73,1	9,5	12,1	70,4	17,5
Loket	19,0	72,2	8,9	20,6	72,6	6,8	17,4	71,7	10,9

Luby	13,9	75,2	10,9	13,6	77,6	8,7	14,1	72,8	13,1
Mariánské Lázně	12,3	71,6	16,1	13,3	74,2	12,6	11,5	69,4	19,1
Nejdek	16,1	70,4	13,6	17,4	71,3	11,3	14,7	69,5	15,8
Nová Role	14,3	70,1	15,6	16,1	71,0	12,9	12,5	69,1	18,3
Nové Sedlo	17,5	72,0	10,5	18,3	73,5	8,3	16,7	70,4	12,8
Ostrov	14,2	70,9	14,9	14,8	72,9	12,3	13,7	69,1	17,3
Plesná	17,0	71,9	11,1	17,5	73,9	8,6	16,5	69,9	13,6
Rotava	18,7	71,3	10,0	19,9	72,0	8,1	17,6	70,7	11,7
Skalná	16,7	70,7	12,6	17,5	71,7	10,8	16,0	69,6	14,4
Sokolov	15,3	72,1	12,6	16,5	73,0	10,4	14,2	71,2	14,6
Teplá	17,7	70,1	12,3	19,4	71,1	9,6	15,9	69,1	15,0
Toužim	16,8	70,8	12,3	17,7	72,4	9,9	15,9	69,3	14,8
Žlutice	16,5	72,2	11,3	15,8	74,6	9,6	17,1	69,9	13,0

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3b : Obyvatelstvo podle pohlaví a věku k 30.6.2007

Město	Obyvatelstvo ve věku			Muži ve věku			Ženy ve věku		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Mariánské Lázně	1674	10037	2313	865	4866	863	809	5171	1450
Počet obyvatel celkem	14 024								

Zdroj: Město Mariánské Lázně

Tabulka č. 4a: Obyvatelstvo (2004)

Živě narození celkem	112
Muži (z narození celkem)	59
Ženy (z narození celkem)	53
Zemřelí celkem	169
Muži (ze zemřelí celkem)	87
Ženy (ze zemřelí celkem)	82
Přirozený přírůstek celkem	-57
Muži (z přirozeného přírůstku celkem)	-28
Ženy (z přirozeného přírůstku celkem)	-29
Přistěhovalí celkem	348
Muži (z přistěhovalí celkem)	162
Ženy (z přistěhovalí celkem)	186
Vystěhovalí celkem	485
Muži (z vystěhovalí celkem)	248
Ženy (z vystěhovalí celkem)	237
Saldo migrace celkem	-137
Muži (ze salda migrace celkem)	-86
Ženy (ze salda migrace celkem)	-51
Přírůstek/úbytek celkem	-194
Muži (z přírůstek/úbytek celkem)	-114
Ženy (z přírůstek/úbytek celkem)	-80
Počet bydlících obyvatel k 31.12.	14083
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12)	6574
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12)	7509
Počet obyvatel ve věku 0-14 let celkem	1796
Počet obyvatel ve věku 15-59 ženy	4744
Počet obyvatel ve věku 15-59 muži	4478
Střední stav obyvatel (k 1.7.)	14098
Muži (ze středního stavu obyv. k 1.7.)	6589
Ženy (ze středního stavu obyv. k 1.7.)	7509

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 4a: Obyvatelstvo (2006)

Živě narození celkem	135
Muži (z narození celkem)	69
Ženy (z narození celkem)	66
Zemřelí celkem	178
Muži (ze zemřelí celkem)	96
Ženy (ze zemřelí celkem)	82
Přirozený přírůstek celkem	
Muži (z přirozeného přírůstku celkem)	
Ženy (z přirozeného přírůstku celkem)	
Přistěhovalí celkem	220
Muži (z přistěhovalí celkem)	96
Ženy (z přistěhovalí celkem)	124
Vystěhovalí celkem	394
Muži (z vystěhovalí celkem)	193
Ženy (z vystěhovalí celkem)	201
Saldo migrace celkem	
Muži (ze salda migrace celkem)	
Ženy (ze salda migrace celkem)	
Přírůstek/úbytek celkem	
Muži (z přírůstek/úbytek celkem)	
Ženy (z přírůstek/úbytek celkem)	
Počet bydlících obyvatel k 31.12.2006	14063
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12)	6605
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12)	7458
Počet obyvatel ve věku 0-14 let celkem	1697
Počet obyvatel ve věku 15-59 ženy	5946
Počet obyvatel ve věku 15-59 muži	5410
Střední stav obyvatel (k 1.7.)	
Muži (ze středního stavu obyv. k 1.7.)	
Ženy (ze středního stavu obyv. k 1.7.)	

Zdroj: Město Mariánské Lázně

Tabulka č. 5: Obyvatelstvo podle stupně vzdělání (2001)

Obyvatelstvo 15leté a starší		12643
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	28
	základní vč. neukončeného	2580
	vyučení a stf. odborné bez mat.	4496
	úplné střední s maturitou	3499
	vyšší odborné a nástavbové	661
	vysokoškolské	1139
	nezjištěné vzdělání	240

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 6: Vývoj nezaměstnanosti v Mariánských Lázních

Leden 2005	6,6%
Únor 2005	6,5%
Březen 2005	6,2%
Duben 2005	6,1%
Květen 2005	5,6%
Červen 2005	5,5%
Červenec 2005	5,5%
Srpen 2005	5,4%
Září 2005	5,5%
Říjen 2005	5,4%
Listopad 2005	5,5%
Prosinec 2005	5,8%
Leden 2006	6,4%
Únor 2006	6,2%
Březen 2006	6,1%
Duben 2006	5,7%
Květen 2006	4,9%
Červen 2006	4,8%
Červenec 2006	4,6%
Srpen 2006	4,8%
Září 2006	5,1%
Říjen 2006	5,4%
Listopad 2006	5,4%
Prosinec 2006	5,8%
Leden 2007	6,1%
Únor 2007	5,9%
Březen 2007	5,8%
Duben 2007	5,3%
Květen 2007	5,1%

Zdroj: MPSV

Tabulka č. 7: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva

	Celkem	v tom		Struktura v %			Podíl žen v odvětví v %
		muži	ženy	celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem	7 964	4 128	3 836	100,0	100,0	100,0	48,2
v tom odvětví ekonomické činnosti:							
zemědělství, lesnictví a rybolov	171	123	48	2,1	3,0	1,3	28,1
průmysl	1 256	792	464	15,8	19,2	12,1	36,9
stavebnictví	478	425	53	6,0	10,3	1,4	11,1

obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	817	386	431	10,3	9,4	11,2	52,8
pohostinství a ubytování	1 320	580	740	16,6	14,1	19,3	56,1
doprava, pošty a telekomunikace	439	310	129	5,5	7,5	3,4	29,4
peněžnictví a pojišťovnictví	134	62	72	1,7	1,5	1,9	53,7
činnosti v oblasti nemovitostí, služby pro podniky, výzkum	317	173	144	4,0	4,2	3,8	45,4
veřejná správa, obrana, povinné sociální zabezpečení	358	241	117	4,5	5,8	3,1	32,7
školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	1 255	305	950	15,8	7,4	24,8	75,7
ostatní veřejné a osobní služby	575	280	295	7,2	6,8	7,7	51,3
nezjištěné odvětví	844	451	393	10,6	10,9	10,2	46,6

Tabulka č. 8: Zdravotnictví (údaje roku 2004)

Nemocnice	1
Detašované pracoviště nemocnice	2
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	8
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	5
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	1
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	7
Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa	3
Samostatná ordinace lékaře specialisty	36
Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	3
Ostatní samostatná zařízení	14
Zařízení lékařské péče	8
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 9: Sociální oblast

údaje roku 2004	
Domy s pečovatelskou službou	1
Domovy důchodců	1
Domov-penzion pro důchodce	1
Úřad práce - počet úřadoven	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 10: Vývoj cestovního ruchu (2006)

Počet hostů	z toho		Počet přenocování	z toho		Průměrný počet přenocování
	rezidenti	nerezidenti		rezidenti	nerezidenti	
183 796	35 901	147 895	1 245 679	1 013 315	232 364	6,78

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 11: Domovní a bytový fond města (2001)

Počty domácností podle typu domácnosti			Domovní fond		
Bytové domácnosti			Domy úhrnem		
5990			1379		
v tom	s 1 HD	5348	z toho domy obydlené		
	se 2+ HD	642	1300		
Hospodařící domácnosti			z úhrnu		
6739			obydlených domů		
v tom	s 1 CD	6697	rodinné domy		
	se 2+ CD	42	bytové domy		
Cenzové domácnosti			domy podle vlastnictví		
6783			soukromých osob		
v tom	úplné rodiny	3093	obce, státu		
	z toho se závisl. dětmi	1352	SBD		
	neúplné rodiny	1063	domy postavené		
	z toho se závisl. dětmi	661	do 1919		
	nerodinné domácnosti	157	1920-1945		
			1946-1980		
			1981-2001		
			286		
Domy podle počtu podlaží a technického vybavení			Bytový fond		
Domy úhrnem			Byty úhrnem		
1300			6497		
z toho podle podlaží	1-2	682	v tom byty obydlené		
	3-4	467	5990		
	5+	142	z toho		
počet domů vybavených	přípojkou na kanalizační síť	1216	v rodin. domech		
	vodovodem	1288	v bytov. domech		
	plynem	929	byty neobydlené v obydl. domech		
	ústředním topením	966	byty neobydlené v neobydl. domech		
			z toho podle důvodu		
			obydl. přechodně		
			slouží k rekreaci		
			32		
			5		
Obydlené byty podle právního důvodu užívání a velikosti bytu					
Obydlené byty úhrnem					
5990					
z toho podle právního důvodu užívání	ve vlastním domě	703			
	v osobním vlastnictví	1885			
	nájemní	2431			
	člena bytového družstva	674			
z úhrnu podle počtu obytných	1 místnost	993			
	2 místnosti	2333			
	3 místnosti	1815			
	4 místnosti	551			

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 12: Kultura ve městě (2004)

Veřejná knihovna vč. poboček	1
Stálá kina	1
Divadlo	1
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	2
Kulturní zařízení ostatní	3
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1
Sakrální stavba	5
Hřbitov	3
Smuteční síň	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 13: Sport ve městě (údaje roku 2004)

Koupaliště a bazény	2
- z toho kryté bazény	1
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	22
Tělocvičny (vč. školních)	12
Stadiony otevřené	2
Zimní stadiony kryté i otevřené	1
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	7

Zdroj: ČSÚ